

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sk/2/2019
Identifikačné číslo spisu: 5018200183
Dátum vydania rozhodnutia: 20.05.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5018200183.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnej veci žalobcu: Ing. C. N., nar. XX. K. XXXX, bytom A. XXX, A., právne zast. ADVOKÁT ADRIANA HRDINOVÁ, s.r.o., so sídlom Vojtecha Spanyola 1726/13, Žilina, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 04. apríla 2018, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 29. októbra 2018, č. k. 24Sa/20/2018-37, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 29. októbra 2018, č. k. 24Sa/20/2018-37, zamietla.

II. Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym súdom

1. Krajský súd v Žiline (ďalej v texte rozhodnutia len „krajský súd“ alebo „správny súd“) právoplatným rozsudkom č. k. 24Sa/20/2018-37 zo dňa 29. októbra 2018 postupom podľa ustanovenia § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 04. apríla 2018 (ďalej len „rozhodnutie žalovanej“), ktorým bolo zamietnuté jeho odvolanie a potvrdené rozhodnutie žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 16. januára 2018, ktorým žalovaná podľa § 67 ods. 1, § 65 ods. 2 a § 65a zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) zamietla žiadosť žalobcu o predčasný starobný dôchodok z 24. novembra 2017.

2. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že z dávkového spisu žalovanej mal za preukázané, že žalobca vykonával základnú vojenskú službu od 26. marca 1979 do 14. júla 1980, od 15. júla 1980 bol

prijatý do služobného pomeru vojaka z povolania a dňa 30. septembra 1995 bol prepustený zo služobného pomeru vojaka z povolania. V I. kategórii bol zaradený od 15. júla 1980 do 31. októbra 1992 a od 1. januára 1993 do 30. septembra 1995 a v II. kategórii od 1. novembra 1992 do 31. decembra 1992. Podľa potvrdenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia (ďalej len „VÚSZ“) Bratislava č. VÚSZ-25-10/2017-OVZ zo dňa 25. januára 2017 žalobca nezískal obdobie vojenskej služby v rozsahu, ktoré by zakladalo nárok na výsluhový dôchodok, nebol a ani nie je poberateľom invalidného výsluhového dôchodku vyplácaného VÚSZ. Z evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia, vystaveného dňa 10. októbra 1995 VÚSZ vyplýva, že v I. A pracovnej kategórii žalobca získal 5 972 dní a v II. kategórii 60 dní. Žalobca sa narodil dňa XX. K. XXXX, nevznikol mu teda nárok na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. o ociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 100/1988 Zb.“), doba hodnotená ako doba služby sa preto v zmysle § 14 ods. 4 zák. č. 100/1988 Zb. hodnotí ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie, pričom služba zaradená do I. kategórie funkcií sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b) až h) zák. č. 100/1988 Zb.

3. Keďže žalobca nevykonával také zamestnania, ktoré sú zaradené do I. pracovnej kategórie podľa § 14 ods. 2 písm. i) až l) zák. č. 100/1988 Zb. v rozsahu aspoň 20 rokov, nevznikol mu nárok na dôchodok dňom dovŕšenia veku 58 rokov podľa § 21 ods. 1 písm. d) zák. č. 100/1988 Zb.

4. Z potvrdenia Ministerstva obrany Slovenskej republiky č. ÚFZ BA-4-36/2018 zo dňa 14. februára 2018 vyplýva, že žalobca bol rozkazom Ministra obrany SR č. 184 zo dňa 27. júna 1995 prepustený zo služobného pomeru vojaka z povolania podľa § 26 ods. 1 písm. c) zák. č. 361/1992 Zb. (zo služobného pomeru vojaka z povolania sa prepustia vojaci, pre ktorých nie je pri znížení počtov ozbrojených síl alebo pri ich reorganizácii iné služobné zaradenie), avšak žalobca nespĺnil ani podmienky na zníženie dôchodkového veku postupom podľa § 21 ods. 1 písm. b) zák. č. 100/1988 Zb., podľa ktorého občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b), ak bol z tohto zamestnania prevedený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d) a e), keďže obe podmienky musia byť splnené súčasne.

5. Krajský súd k § 174 zák. č. 100/1988 Zb. poukázal na to, že toto ustanovenie je zaradené v desiatej časti zák. č. 100/1988 Zb., je teda ustanovením prechodným, upravujúcim nároky z I. a II. pracovnej kategórie a I. a II. kategórie funkcií po 31. decembri 1999. Toto ustanovenie malo za cieľ odstrániť tvrdosť zákona spočívajúcu v nemožnosti splnenia podmienok podľa § 21 tohto zákona po 31. decembri 1999 a zachovať iba určeným skupinám zamestnancov, ktorí vykonávali zamestnanie zaradené do I. pracovnej kategórie podľa § 14 ods. 2 zákona, resp. v I. a II. kategórii funkcií, skorší vznik nároku na starobný dôchodok.

6. Z potvrdenia Ministerstva obrany SR zo dňa 14. februára 2018 mal správny súd preukázané, že žalobca bol prepustený zo služobného pomeru vojaka z povolania rozkazom Ministra obrany Slovenskej republiky č. 184 zo dňa 27. júna 1995, pričom službu vojaka z povolania vykonával do 30. septembra 1995, o čom svedčí potvrdenie Ministerstva obrany SR č. ÚSRK-51-338/2016 z 18. októbra 2016. Keďže podľa § 174 ods. 2 zák. č. 100/1988 Zb. podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služby I. alebo I. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1999, žalobca nespĺňa podmienky § 174 zákona č. 100/1988 Zb. a jeho dôchodkový vek nemôže byť určený podľa § 174 ods. 1 písm. c) tohto zákona dovŕšením 58. roku veku.

7. K námietkam žalobcu, že splnil aj podmienku služby I. kategórie funkcií po 31. decembri 1992, lebo zák. č. 100/1988 Zb. bol časová verzia predpisu účinná od 01. októbra 1988 do 31. mája 1992 a bol zrušený zák. č. 235/1992 Zb., krajský súd uviedol, že zák. č. 235/1992 Zb. nadobudol účinnosť 1. júnom 1992 a bol ním novelizovaný § 174 zák. č. 100/1988 Zb. Podľa § 174 ods. 2 tohto zákona podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 bolo, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1992. Uvedená doba sa však postupne predlžovala, najskôr do 31. decembra 1993 (novela zák. č. 59/1993 Zb.), potom do 31. decembra 1994 (zák. č. 71/1994 Z.z.), do 31. decembra 1995 (zák. č. 365/1994 Z.z.), postupne až do

31. decembra 1999 (novela zák. č. 355/1999 Z.z.). Keďže nárok žalobcu na starobný dôchodok bolo potrebné posúdiť a následne skúmať podmienky vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok ku dňu podania jeho opakovanej žiadosti, t. j. ku dňu 24. novembra 2017, bolo nevyhnutné jeho nárok v zmysle § 174 posúdiť podľa zák. č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov účinného do 31. decembra 2003 a nie v znení účinnom do 18. februára 1993, resp. do 31. decembra 1994, ako žiadal žalobca.

8. Krajský súd ďalej poukázal na to, že na vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia žalovanej nemôže nič zmeniť ani skutočnosť, že v jeho odôvodnení žalovaná uviedla, že žalobca získal celkom 5 972 dní, čo je 16 rokov a 132 dní v I. a II. kategórii, pričom žalovaná neuviedla, akú dobu mal získať žalobca v I. a akú dobu v II. pracovnej kategórii. Z evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia vystaveného dňa 10. októbra 1995 VÚSZ totiž jednoznačne vyplýva, že žalobca získal v I.A kategórii 5 972 dní a v II. kategórii 60 dní. V odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu žalobca poukázal len na § 174 zák. č. 235/1992 Zb., pričom použitia § 21 ods. 1 písm. a) až d) zák. č. 100/1988 Zb. na účely zníženia dôchodkového veku sa nedomáhal. Tvrdenie žalobcu v žalobe, že hranica jeho veku odchodu do dôchodku je 58 rokov a súčasne, že by bolo potrebné na účely zníženia dôchodkového veku použiť § 21 ods. 1 písm. a) až d) zák. č. 100/1988 Zb. si vzájomne odporuje.

9. Keďže ku dňu 13. novembu 2016, od ktorého žalobca žiadal priznať predčasný starobný dôchodok, ani ku dňu 24. novembu 2017, kedy podal opakovanú žiadosť o predčasný starobný dôchodok, žalobcovi chýbali do dovŕšenia dôchodkového veku viac ako 2 roky, jeho žiadosť o predčasný starobný dôchodok musela byť zamietnutá pre nesplnenie podmienky stanovenej v § 67 ods. 1 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z. K dátumu 24. novembra 2017 nebolo vydané opatrenie o úprave dôchodkového veku, ktoré by sa vzťahovalo na žalobcu a k tomuto dátumu nebolo možné určiť jeho dôchodkový vek, keďže 62 rokov veku dosiahne až XX. K. XXXX.

10. Na základe vyššie uvedeného správny súd po preskúmaní žalobou napadnutého rozhodnutia a predchádzajúceho konania dospel k záveru, že rozhodnutie žalovanej je v súlade so zákonom, žalovaná vec správne právne posúdila, pričom sa vysporiadala tiež s námietkami žalobcu a svoje rozhodnutie dostačujúco odôvodnila, preto žalobu ako nedôvodnú v súlade s § 190 SSP zamietol.

11. O náhrade trov konania vo vzťahu k žalobcovi správny súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP a contrario tak, že žalobcovi náhradu trov nepriznal, pretože v konaní nebol úspešný. Rovnako nepriznal náhradu trov ani žalovanej podľa § 168 SSP, pretože neboli splnené podmienky na jeho aplikáciu - výnimočnosť situácie.

II.

Kasačná sťažnosť

12. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote s poukazom na § 440 ods. 1 písm. g) SSP kasačnú sťažnosť z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol v nej, že sa nestotožňuje s právnym názorom krajského súdu a mal za to, že splnil podmienky pre stanovenie nižšej hranice veku odchodu do dôchodku v zmysle § 174 zák. č. 100/1988 Zb., nakoľko k 30. septembru 1995 v I. A pracovnej kategórii odpracoval 5.972 dní a v II. pracovnej kategórii odpracoval 60 dní, spolu 16 rokov a 192 dní, pričom zo služobného pomeru vojaka bol prepustený dňa 30. septembra 1995 v súvislosti s organizačnou zmenou.

13. Podľa žalobcu krajský súd nesprávne právne interpretoval zákon, pretože jeho zamestnanie v I. a II. pracovnej kategórii trvalo do 30. septembra 1995, a teda je namieste aplikácia § 174 ods. 1 a 2 zák. č. 365/1994 Z.z., ktorým sa mení zák. č. 100/1988 Zb. účinný do 31. decembra 1994. Krajský súd mal tieto predpisy aplikovať na jeho prípad, nakoľko dňa XX. K. XXXX dovŕšil vek 58 rokov, o predčasný starobný dôchodok požiadal od 13. novembra 2016, t. j. k 13. novembru 2016 (ako aj k 24. novembru 2017) mu chýbalo do dosiahnutia veku menej ako 2 roky.

14. Žalobca uviedol, že sa domnieva, že hranica jeho veku odchodu do dôchodku je 58 rokov, čo

dosiahol dňa XX. K. XXXX, a teda jeho žiadosť o priznanie predčasného starobného dôchodku od 13. novembra 2016 je opodstatnená. Dňa XX. K. XXXX žalobca dosiahne aj vek 59 rokov, t. j. za súčasného stavu k 24. novembru 2017 už splnil aj zákonnú podmienku podľa § 174 ods. 1 písm. d) zák. č. 100/1988 Zb., v znení zák. č. 365/1994 Z.z.

15. S poukazom na uvedené skutočnosti žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zruší napadnuté rozhodnutie žalovanej a vec jej vráti na ďalšie konanie. Žalobca zároveň žiadal priznať náhradu trov konania.

III.

Vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti

16. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedla, že krajský súd dostatočne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého vec náležite právne posúdil, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaných rozhodnutí žalovanej. Poukázala tiež na skutočnosť, že žalobca v podanej kasačnej sťažnosti neuviedol žiadne nové námietky.

17. Žalobca nespĺňa podmienky podľa § 174 zák. č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov a jeho dôchodkový vek bude určený v súlade s § 65 a § 65a zák. č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 252/2012 Z.z.

18. Žalobca získal v I. a II. kategórii celkom 5.972 dní, čo je 16 rokov a 132 dní a doba služby netrvala k 31. decembru 1999. K dátumu 13. novembru 2016, od ktorého žalobca žiadal priznať predčasný starobný dôchodok, nespĺňal všetky zákonné podmienky nároku na predčasný starobný dôchodok uvedené v § 67 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z., keď nespĺnil podmienku uvedenú v § 67 ods. 1 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z. K dátumu 13. novembru 2016, od ktorého žiadal žalobca priznať predčasný starobný dôchodok, mu chýbajú do dovŕšenia dôchodkového veku viac ako 2 roky.

19. Z uvedených dôvodov žalovaná navrhla, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť podľa ustanovenia § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol a žalobcovi uplatnenú náhradu trov konania nepriznal.

IV.

Posúdenie veci kasačným súdom

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) postupom podľa § 452 ods. 1 SSP v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ včas (§ 443 ods. 2 písm. a/ SSP), preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednohlasne (§ 464 v spojení s § 139 ods. 4 SSP) dospel k záveru, že kasačnej sťažnosti nemožno priznať úspech.

21. Kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR. Rozsudok bol verejne vyhlásený 20. mája 2020 (§ 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

22. Podľa § 438 ods. 1 SSP kasačnou sťažnosťou možno napadnúť právoplatné rozhodnutie krajského súdu.

23. Podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

24. Podľa § 454 SSP na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

25. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

26. Úlohou správneho súdu v predmetnej veci bolo posúdiť existenciu zákonných podmienok, odôvodňujúcich vydanie rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, ktorým v spojení s prvostupňovým rozhodnutím, v rámci administratívneho konania bolo s konečnou platnosťou rozhodnuté o žiadosti žalobcu z 24. novembra 2017, ktorou sa domáhal priznania predčasného starobného dôchodku.

27. Podľa § 65 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

28. Podľa § 65 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon v odsekoch 4 až 8, § 65a a 274 neustanovuje inak.

29. Podľa § 65a ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom do 31. decembra 2017, od 1. januára 2017 dôchodkový vek v príslušnom kalendárnom roku je súčet dôchodkového veku v kalendárnom roku, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku a počtu dní, ktorý sa určí ako súčin čísla 365 a rozdielu priemernej strednej dĺžky života zistenej za prvé referenčné obdobie a priemernej strednej dĺžky života zistenej za druhé referenčné obdobie. Takto určený počet dní sa zaokrúhľuje na celé dni nadol.

30. Podľa § 65a ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom do 31. decembra 2017, počet dní, o ktorý sa upravuje dôchodkový vek, dôchodkový vek vyjadrený v rokoch a dňoch na príslušný kalendárny rok a referenčný vek na príslušný kalendárny rok, sa ustanoví opatrením, ktoré vydá ministerstvo podľa údajov štatistického úradu a vyhlási jeho úplné znenie uverejnením v Zbierke zákonov najneskôr do 31. októbra kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku.

31. Podľa § 67 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. poistenec má nárok na predčasný starobný dôchodok, ak ku dňu, od ktorého žiada o jeho priznanie,

a) bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov,

b) chýbajú mu najviac dva roky do dovŕšenia dôchodkového veku a

c) suma predčasného starobného dôchodku je vyššia ako 1,2-násobku sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu.

32. Podľa § 67 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. nárok na predčasný starobný dôchodok podľa odsekov 1 a 2 vzniká najskôr odo dňa podania žiadosti o predčasný starobný dôchodok. Žiadosť o predčasný starobný dôchodok môže poistenec podať v kalendárnom roku najviac dvakrát.

33. Podľa § 184 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. dávkové konanie sa začína, ak tento zákon neustanovuje inak, na základe písomnej žiadosti fyzickej osoby, ktorá si uplatnila nárok na dávku a nárok na výplatu dávky.

34. Podľa § 274 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa zachovávajú.

35. Podľa § 21 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 2003 občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň

a) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a) alebo najmenej 10 rokov v takom zamestnaní v uránových baniach,

b) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b), ak bol z tohto zamestnania prevedený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d) a e),

c) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h),

d) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. i) až l), alebo

e) 60 rokov.

36. Podľa § 12 ods. 3 písm. d) zák. č. 100/1988 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 2003, rozhodným obdobím je obdobie desiatich po sebe nasledujúcich kalendárnych rokov pred rokom, v ktorom bol občan uvoľnený v súvislosti s uskutočňovaním racionalizačných a organizačných opatrení uvedených vo vykonávacom predpise, ak občan požiadal, aby sa prihládlo na toto rozhodné obdobie.

37. Podľa § 14 ods. 4 zák. č. 100/1988 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 2003, ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 1. januárom 2000 hodnotí služba vojakov z povolania (§ 129) zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ak nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti tohto zákona. Služba zaradená do I. kategórie funkcií sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b) až h).

38. Podľa § 174 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 1994, občan, ktorý vykonával pred 1. januárom 1995 zamestnanie I. pracovnej kategórie, prípadne službu I. alebo II. kategórie funkcií, má po 31. decembri 1994 nárok na starobný dôchodok tiež, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň:

- a) 56 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 14 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 9,5 roka, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 19 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h) alebo 19 rokov v službe I. kategórie funkcií,
- b) 57 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 13 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 9 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 18 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h) alebo 18 rokov v službe I. kategórie funkcií,
- c) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 12 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a) prípadne 8 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 16 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h) alebo 16 rokov v službe I. kategórie funkcií alebo 17,5 roka v službe II. kategórie funkcií, alebo
- d) 59 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 11 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 7,5 roka, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až l) alebo 15 rokov v službe I. alebo II. kategórie funkcií.

39. Podľa § 174 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 2003 občan, ktorý vykonával pred 1. januárom 2000 zamestnanie I. pracovnej kategórie, prípadne službu I. alebo II. kategórie funkcií, má po 31. decembri 1999 nárok na starobný dôchodok tiež, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň

- a) 56 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 14 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 9,5 roka, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 19 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h) alebo 19 rokov v službe I. kategórie funkcií,
- b) 57 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 13 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 9 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 18 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h) alebo 18 rokov v službe I. kategórie funkcií,
- c) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 12 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a) prípadne 8 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 16 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h) alebo 16 rokov v službe I. kategórie funkcií alebo 17,5 roka v službe II. kategórie funkcií, alebo
- d) 59 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 11 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 7,5 roka, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až l) alebo 15 rokov v službe I. alebo II. kategórie funkcií.

40. Podľa § 174 ods. 2 zák. č. 100/1988 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 1994 podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1994; za zamestnanie sa na tieto účely považujú i náhradné doby a doby uvedené v § 5 ods. 1 <. a v § 6 ods. 1 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb.

41. Podľa § 174 ods. 2 zák. č. 100/1988 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 2003, podmienkou

vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1999; za zamestnanie sa na tieto účely považujú i náhradné doby a doby uvedené v § 5 ods. 1 a v § 6 ods. 1 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb.

42. Podľa § 175 zák. č. 100/1988 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 2003 nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie alebo služby do I. a II. kategórie funkcií sa priznávajú do 31. decembra 2018.

43. Podľa § 175 zák. č. 100/1988 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 2003 nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie alebo služby I. a II. kategórie funkcií sa priznávajú do 31. decembra 2023.

44. Podľa § 175g ods. 2 zák. č. 100/1988 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 2003, ak o nároku na starobný dôchodok podľa § 174 < nebolo právoplatne rozhodnuté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, o nároku na starobný dôchodok sa rozhodne podľa predpisov účinných do dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

45. Podmienky nároku vojakov z povolania na starobný dôchodok upravoval do 31. decembra 2003 zák. č. 100/1988 Zb. v ustanovení § 132, podľa ktorého vojakovi z povolania vznikol nárok na tento dôchodok od skoršieho veku 55, resp. 57 rokov len v prípade ak službu zaradenú do I. kategórie funkcií vykonával najmenej 20 rokov, pričom túto podmienku žalobca nespĺňa.

46. Žalobca nespĺňa podmienky na skorší vznik nároku na starobný dôchodok ani podľa § 21 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb.

47. Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že vykonával základnú vojenskú službu od 26. marca 1979 do 14. júla 1980, od 15. júla 1980 bol prijatý do služobného pomeru vojaka z povolania a dňa 30. septembra 1995 bol prepustený zo služobného pomeru vojaka z povolania. V I. kategórii bol zaradený od 15. júla 1980 do 31. októbra 1992 a od 1. januára 1993 do 30. septembra 1995 a v II. kategórii od 1. novembra 1992 do 31. decembra 1992. Žalobca získal v I. A pracovnej kategórii 5 972 dní a v II. kategórii 60 dní, t. j. spolu 16 rokov a 132 dní. Doba služby netrvala k 31. decembru 1999, čo potvrdzuje evidenčný list dôchodkového zabezpečenia zo dňa 10. októbra 1995 vystavený Vojenským úradom sociálneho zabezpečenia, pretože vykonával zamestnanie zaradené v I. a II. kategórii funkcií od 26. marca 1979 do 30. septembra 1995.

48. Spornou otázkou medzi účastníkmi konania bola aplikácia ustanovenia § 174 ods. 2 zák. č. 100/1988 Zb. v znení platnom k 31. decembru 1994, resp. k 31. decembru 2003.

49. Od 01. júna 1992 bolo zák. č. 235/1992 Zb. o zrušení pracovných kategórií a o ďalších zmenách v sociálnom zabezpečení do zák. č. 100/1988 Zb. vložené nové znenie ustanovenia § 174.

50. Podľa § 174 ods. 1 písm. c) zákona č. 100/1988 Zb. v znení zák. č. 235/1992 Zb. občan, ktorý vykonával pred 01. januárom 1993 zamestnanie I. pracovnej kategórie, prípadne službu I. alebo II. kategórie funkcií, má po 31. decembri 1992 nárok na starobný dôchodok tiež, ak dosiahol vek 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 12 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 8 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 16 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h) alebo 16 rokov v službe I. kategórie funkcií alebo 17,5 roka v službe II. kategórie funkcií.

51. Podľa § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. v znení zák. č. 235/1992 Zb. podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1992; za zamestnanie sa na tieto účely považujú i náhradné doby a doby uvedené v § 5 ods. 1 a v § 6 ods. 1 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb.

52. Podľa § 174 ods. 2 zák. č. 100/1988 Zb. vety pred bodkočiarkou v znení platnom do 31. decembra 1994, podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1994 a v znení účinnom do 31.12.2003 podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1999.

53. Ustanovenie § 174 je zaradené v desiatej časti zák. č. 100/1988 Zb., je teda ustanovením prechodným, upravujúcim nároky z I. a II. pracovnej kategórie a I. a II. kategórie funkcií po 31. decembri 1999, pôvodne po 31. decembri 1992. Toto ustanovenie malo za cieľ, v dôsledku zániku zaraďovania zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie po 31. decembri 1992, postupne predlžovaného až do 31. decembra 1999, odstrániť tvrdosť zákona spočívajúcu v nemožnosti splnenia podmienok podľa § 21 tohto zákona po 31. decembri 1992, resp. po 31. decembri 1999 a zachovať iba určeným skupinám zamestnancov, ktorí vykonávali zamestnanie zaradené do I. pracovnej kategórie podľa § 14 ods. 2 zákona, resp. v I. a II. kategórii funkcií, skorší vznik nároku na starobný dôchodok.

54. Uvedené ustanovenie nemožno považovať za retroaktívne alebo diskriminačné, naopak malo umožniť zamestnancom, ktorí vykonávali také zamestnanie k 30. júnu 1992 dosiahnuť v zamestnaní zaradenom do zvýhodnenej kategórie v tam určenom období (najskôr len do 31. decembra 1992, naposledy a v súvislosti s predĺžovaním zaraďovania zamestnaní do zvýhodnených kategórií), teda do 31. decembra 1999 potrebný počet rokov v tejto kategórii pre skorší vznik nároku na starobný dôchodok v rozsahu nižšom, ako je upravený v § 21, resp. § 132 zák. č. 100/1988 Zb..

55. Zákom č. 355/1999 Z.z. bolo predĺžené obdobie zaraďovania zamestnaní do I a II. pracovnej kategórie a do I. kategórie funkcií až do 31. decembra 1999 (napr. § 14, § 130 a § 174 tohto zákona) a zákonodarca v § 175g ustanovil to, že v konaniach o nároku na starobný dôchodok podľa § 174, ktoré neboli právoplatne skončené pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, t. j. 22. decembra 1999, sa o nároku na starobný dôchodok rozhodne podľa predpisov účinných do dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

56. Konanie o nároku žalobcu na starobný dôchodok sa začalo na základe jeho žiadosti zo dňa 13. novembra 2016, resp. opakovanej žiadosti zo dňa 24. novembra 2017 v zmysle § 184 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z., a teda toto konanie nezačalo pred dňom nadobudnutia účinnosti zák. č. 355/1999 Z.z.

57. Keďže žalobca získal skončených 16 rokov v I. kategórii funkcií a jeho služobný pomer trval iba do 30. septembra 1995 a netrval do 31. decembra 1999, kasačný súd mal preukázané, že nespĺňa podmienky podľa § 174 ods. 1 a 2 zák. č. 100/1988 Zb. pre skorší vznik nároku na predčasný starobný dôchodok.

58. Aj kasačný súd mal v zmysle vyššie uvedeného za to, že žalobca nespĺňa podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 67 ods. 1 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z., resp. podľa § 174 ods. 1 a 2 zák. č. 100/1988 Zb. Za stavu, že žalobcovi k dátumu 13. novembru 2016, od kedy žiadal priznať predčasný starobný dôchodok, chýbali k dovŕšeniu dôchodkového veku viac ako dva roky, správny súd ako aj správne orgány v preskúmvanej veci rozhodli v súlade so zákonom, keď jeho žiadosť o predčasný starobný dôchodok bola zamietnutá.

59. Skutočnosť, že rozhodnutia, či už žalovanej alebo krajského súdu, nie sú odôvodnené podľa predstáv žalobcu však nemožno považovať za porušenie jeho práva, ak sú založené na správnych logických a odborných úsudkoch a argumentoch a sú vydané v súlade so zákonom, čo v prejednávanej príhode je splnené.

60. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu a s prihliadnutím na ustanovenie § 461 SSP dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku, ktoré vytvárajú dostatočné

východiská pre vyslovenie výroku rozsudku. S týmito sa kasačný súd stotožňuje v celom rozsahu.

61. Kasačný súd zároveň uvádza, že „Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu základné práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 111/2017-17 z 8. marca 2017).

62. Vzhľadom na uvedené skutočnosti kasačný súd rozhodol podľa § 461 SSP tak, že kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

63. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 v spojení s § 467 ods. 1 SSP tak, že účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal, nakoľko sťažovateľ nebol úspešný a dôvod pre priznanie náhrady trov konania žalovanej nezistil (§ 168 v spojení s § 467 ods. 1 SSP).

64. Tento rozsudok kasačného súdu bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.